

2024

GODIŠNJI PROGRAMSKI IZVJEŠTAJ

PREDGOVOR

Predstavljamo programski izvještaj za 2024. godinu - ovo je bila godina **velikih organizacijskih promjena**, ali ponosne smo na to kako smo uspješno navigirale kroz sve izazove istovremeno nastavljajući borbu za stvaranje pravednijeg i odgovornijeg društva. Zahvaljujemo svima koji vjeruju u Inicijativinu misiju te prate, podržavaju i šire glas o našem radu. O svemu na čemu smo radile ove godine i s kime smo surađivale pročitajte u nastavku. Spremnost za 2025. Izražavamo citirajući Buldožer:

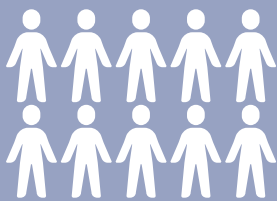
“Novo vrijeme donosi sa sobom i nove zadatke!”

2024

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ

GODINA U BROJKAMA

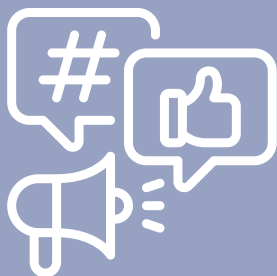
300 +

SUDIONICA NA
EDUKACIJAMA,
PREDAVANJIMA,
ŠKOLAMA...

45+

SUDJELOVANJA NA
KONFERENCIJAMA,
EDUKACIJAMA I
RADIONICAMA

400 000 +

DOSEGNUTIH KORISNICA NA
DRUŠTVENIM MREŽAMA

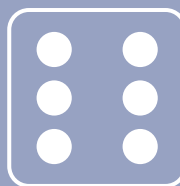
17

NOVIH ČLANICA
AKTIVISTIČKE MREŽE

200+

OBJAVA U MEDIJIMA

6

PRIPRAVNICA

3

ZAPOSLENICE

2024

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ

SUOČAVANJE S PROŠLOŠĆU I ZAGOVARANJE

Početak godine pokrenule smo online i offline kampanju **“Mladi se sjećaju zaboravljenih”** kojom smo obilježile niz prešućivanih ili ignoriranih obljetnica ili osoba vezanih za ratove devedesetih te informirale javnost o njima.

JUČER POSLJEDOPodne
U DVORIŠTU RODNE
KUĆE U GOSPIĆU

**HAAŠKI SVJEDOK
MILAN LEVAR POGINUO
U EKSPLOZIJU**

Annici

16.4.1993.

U bosanskohercegovačkom mjestu Ahmići **Jedinice Hrvatskog vijeća obrane (HVO) ubile su u samo nekoliko sati 116 civila** bošnjačke nacionalnosti, uništili otprilike 180 kuća i dvije džamije te otišli.

Većina ubijenih bile su starije osobe, žene i djeca, a najmlađa žrtva je bila stara tek nekoliko mjeseci.

Presude Međunarodnog suda za bivšu Jugoslaviju dokazale su odgovornost političkog i vojnog vrha Republike Hrvatske za ovaj zločin, iako se to gotovo nikad ne tematizira u javnom prostoru.

Europski parlament izglasao je amandman kojim se osuđuje **izjava jednog od osuđenika za ovaj zločin, Daria Kordića, da bi sve ponovio** i da je svaka sekunda vrijedila.

Izvori: Kordić & Čerkez (IT-95-14/2), MSKJ Arhiva (IT-95-14)

9. - 11.

Na današnji je dan 1993. službeno završila operacija **“Džep ‘93”** koju su hrvatske vojne i policijske snage započele 9.9. na području Medačkog džepa.

U operaciji koja je za cilj imala osloboditi navedeni teritorij, **mučeni su i ubijani civili srpske nacionalnosti te je izvršen palež i uništavanje njihove imovine.**

**Josip
Reihl-Kir**

Zahtjev za oduzimanjem odlikovanja osuđenim ratnim zločincima

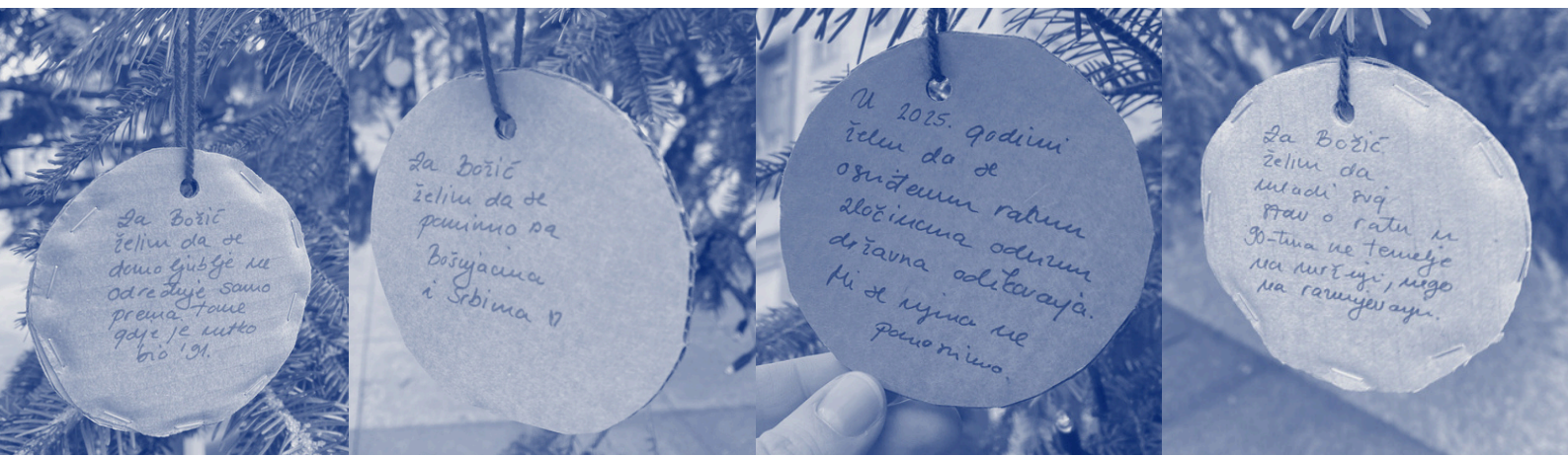
S obzirom na to da su predsjednički izbori 29. prosinca 2024. godine, iskoristile smo aktualni i specifični društveno-politički kontekst predizborne kampanje kako bismo otvorili pitanje **prestanka dodjeljivanja i oduzimanja odlikovanja ratnim zločincima** te informirali javnost u Republici Hrvatskoj o važnosti ove teme s obzirom da je dodjeljivanje i oduzimanje odlikovanja nadležnost predsjednika RH.

U sklopu informiranja javnosti o problematičnim nositeljima odlikovanja izvele smo **aktivističku akciju postavljanja kuglica** na božićno drveće u Zagrebu s različitim porukama kojima zagovaramo odgovorniji pristup prema prošlosti i oduzimanje odlikovanja pravomoćno osuđenim ratnim zločincima. Akcija je izazvala ogromnu medijsku pažnju, ali i veliki broj prijetnji članicama Inicijative mladih za ljudska prava.

Također smo na obljetnicu presude (29.11.2024.) Međunarodnog suda za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) kojom su **Jadranko Prlić, Slobodan Praljak, Milivoj Petković, Valentin Ćorić, Bruno Stojić i Berislav Pušić** pravomoćno osuđeni za počinjene ratne zločine na teritoriju BiH, izvele još jednu akciju kojom smo ukazale na dominantni odnos koji se sastoji od ignoriranja ili relativiziranja presudama MKSJ-a kojima je utvrđen međunarodni karakter rata u BiH, odgovornost državnog i vojnog vrha RH te ratni zločini (uključujući ubojstva, protupravna zatvaranja u logore na području BiH, progon na političkoj, rasnoj i vjerskoj osnovi, itd.). Svi oni osim Berislava Pušića, baš kao i **Dario Kordić**, imaju državna odlikovanja koja im je dodijelio tadašnji predsjednik Franjo Tuđman, a ista im nisu oduzeta nakon donesenih pravomoćnih presuda.

2024

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ

Ahmići

15. travnja 2024. godine simbolično smo preimenovali Trg Franje Tuđmana u **Trg Ahmićkih žrtava** uz podršku i sudjelovanje članova naše Aktivističke mreže. Ovom akcijom podsjetile smo javnost na sudski utvrđenu odgovornost hrvatskog političkog i vojnog vrha za rat u Bosni i Hercegovini, uključujući zločin u Ahmićima 16. travnja 1993. kada su postrojbe HVO-a ubile 116 bošnjačkih civila.

Također smo postavile dva billboarda u Zagrebu kako bismo podsjetile na zločin u Ahmićima i ulogu hrvatskog političkog i vojnog vodstva u ratu. Prvi plakat uništen je u manje od 24 sata nakon postavljanja. Osim toga, na glavnoj cesti između Viteza i Ahmića postavile smo plakat s natpisom: **"Ispričavamo se u ime građana Republike Hrvatske"**, što je Udruženja građana žrtava rata "16. APRIL" Ahmići pozdravilo. Nakon medijskih izvještaja o plakatu, izvršen je politički pritisak na vlasnika oglasnog prostora da ukloni plakat, a poruka isprike privremeno je prekrivena. Uništavanje plakata i pritisak na vlasnike oglasnih prostora jasno pokazuju pokušaje cenzure. Sudjelovale smo u raspravi **"Utvrđene činjenice protiv glorifikacije zločina"** u Ahmićima, kao i u okruglom stolu **"Ahmići 31 godinu kasnije: Ne u naše ime"** u Zagrebu.

2024

Heliodrom, Mostar

Na 30. obljetnicu zatvaranja **logora Heliodrom** sudjelovale smo u komemoraciji koju je organiziralo **Udruženje logoraša Mostar**. Ono što je posebno problematično je da se na mjestu nekadašnjeg logora gradi **Muzej HVO-a**, a dio sredstava **sufinanciran je iz proračuna RH**. Bivši zatočnici istaknuli su kako mjesto gdje su ljudi zatvarani, mučeni i ubijani ne bi smjelo služiti za glorifikaciju vojske odgovorne za te zločine.

Istoga dana, zajedno s našim aktivistima i kolegama iz **Documente** i **Foruma ZFD**, sudjelovale smo u komemoraciji povodom 30. obljetnice raspuštanja logora „**Stadion**“ **ABiH** u Bugojnu u kojem je ubijeno ili preminulo nekoliko stotina hrvatskih zatočenika, dok se neki još uvijek vode kao nestali.

Suorganizirale smo i moderirale javnu debatu "**Heliodrom – od logora do muzeja**" na kojoj su panelisti raspravljali o povijesnim i pravnim činjenicama vezanima za logor i djelovanje HVO-a, kao i o relativizaciji tih činjenica. U budućnosti planiramo zagovarati preseljenje Muzeja HVO-a ili izdvajanje dijela prostora za informiranje javnosti o postojanju logora.

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ

Civilne žrtve operacije Oluja

Komemorirale smo civilne žrtve operacije Oluja slanjem našeg priručnika "Kako se ispričati za zločine" premijeru, predsjedniku i predsjedniku Sabora. Pokrenule smo i online kampanju praćenu online predavanjem o Oluji na kojoj je kao predavačica sudjelovala **Branka Vierda**. Zajedno s YIHR Srbija i YIHR BiH istraživale smo i napisale studiju slučaja "Ratni zločini na Petrovačkoj cesti - 29 godina bez priznanja i pravde za žrtve", objašnjavajući što se dogodilo, kako političari tretiraju ovaj zločin s ciljem upozoravanja na institucionalno zanemarivanje i zlostavljanje žrtava od strane institucija Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Srbije. Kao i svake godine, sudjelovale smo na komemoraciji SNV-a u **Strmici** kraj Knina i održali govor:

2024

Naša je dužnost - kao pripadnika nove, poslijeratne generacije - biti taj, ponekad tihi i jedva primjetni, ali ustrajni glas koji osigurava da činjenice ne budu potpuno izgubljene u povijesti. Znam da je borba protiv zaborava teška, ali želim vjerovati - vjerujem - da je skrivanje istine još teže. Naša je dužnost stajati ovdje pred vama i pružiti vam ispriku koju zaslužujete, a za koju su naši politički predstavnici preslabi. Oprostite mi u moje ime, u ime mladih, ali još više, u ime onih koji bi trebali stajati na mom mjestu i čije bi izgovorene riječi imale mnogo veće značenje.

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ

Civilne žrtve operacije Medački džep:

Dana 12. rujna organizirale smo online predavanje o **operaciji Džep '93**, s analizom sudskih postupaka i obilježavanja operacije u posljednjih deset godina na kojoj je također predavačica bila **Branka Vierda**.

30. obljetnica Škole mira u Gorskom kotaru

U subotu, 21. rujna 2024., obilježile smo Međunarodni dan mira proslavom **30. obljetnice osnutka Škole mira u Gorskom kotaru**. Ovaj događaj su, uz nas, suorganizirali i podržali **Primorsko-goranska županija, Općina Mrkopalj, Osnovna škola Mrkopalj, Centar za studije mira i sukoba Sveučilišta u Rijeci** te **građani Mrkoplja**.

Tijekom manifestacije organizirana je memorijalna šetnja pod nazivom **"Putem goranskih mirotvoraca: 30 godina Škole mira u Gorskom kotaru"**. Sudionici su posjetili najvažnije lokacije u Mrkoplju povezane s radom Škole mira i njenim osnivačem **Franjom Starčevićem**. Šetnja je započela ispred Osnovne škole Mrkopalj uz prigodne govore organizatora i sponzora događaja, plesnu izvedbu učenika Osnovne škole Mrkopalj, prikazivanje isječka iz filma **"Neispričane priče" Centra za dijalog Nansen iz Osijeka**, pregled aktivnosti povezanih sa Školom mira te njenu valorizaciju koju je predstavila **Valentina Otmačić** iz Centra za studije mira i sukoba. Uz to, sudionici su imali priliku čuti i rezultate istraživanja sudionika **Mirovnih studija** koje je predstavila **Iva Zenzerović Šloser** iz **Centra za mirovne studije**. Tijekom događanja Osnovnoj školi Mrkopalj uručena je **prigodna ploča** s informacijama o Školi mira i njenom značaju.

Zajednički posjet Medarima i Zagrebu s YIHR Srbija

Zajedno s aktivistima iz Inicijative mladih za ljudska prava - Hrvatska i Inicijative mladih za ljudska prava - Srbija posjetili smo Medare i Zagreb kako bi obilježile **29. obljetnicu civilnih žrtava u vojno-policijskoj akciji "Bljesak" i raketiranja Zagreba**. U [zajedničkoj izjavi](#) istaknuli smo odgovornost hrvatskih i srpskih vlasti za kažnjavanje počinitelja ratnih zločina i pružanje pravednih reparacija žrtvama, kao i suradnju u pronalaženju nestalih osoba. Također, ponovno smo podsjetile da bi se **2. svibnja službeno trebao obilježavati kao Dan sjećanja na sve civilne žrtve rata**.

Komemoracija ubojstva članova obitelji Zec

I ove smo godine, zajedno s Antifašističkom ligom, Srpskim narodnim vijećem i *Documentom* - centrom za suočavanje s prošlošću, sudjelovale u organizaciji [komemoracije](#) za ubojstvo **Aleksandre, Mihajla i Marije Zec** 7.12.1991. godine na Sljemenu. Na komemoraciji su sudjelovale i naše aktivistkinje.

Na našim društvenim mrežama smo kroz kampanju obilježile još i:

1. Obiljetnicu zatvaranja logora Heliodrom (18.3.)
2. Obiljetnicu ratnog zločina u Ahmićima (16.4.)
3. Stradanje civilnih žrtava operacije Bljesak i granatiranja Zagreba (zajedno s YIHR SR) (2.5.)
4. Ubojstvo Josipa Reihl-Kira (1.7.)
5. Ubojstvo Dmitra Obradovića (4.7.)
6. Stradanje srpskih civilnih žrtava na Petrovačkoj cesti nakon operacije Oluja (7./8.8.)
7. Ubojstvo Milana Levara (28.8.)
8. Stradanje srpskih civilnih žrtava u operaciji Džep '93, tj. Medački džep (9.9.)
9. Samoubojstvo Vladimira Barovića (29.9.)
10. Ratni zločin u Stupnom Dolu (23.10.)
11. Zatočenje u Paviljonu 22 Zagrebačkog velesajma
12. Ubojstvo članova obitelji Zec (7.12.)

Online kampanja nas je potaknula da pojačamo prisutnost na društvenim mrežama kako bismo lakše pristupile mladima, stoga smo otvorile TikTok profil na kojem, uz Instagram, Facebook, X i LinkedIn redovito izvještavamo o našim aktivnostima.

2024

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ

**MLADI
SE SJEĆAJU
ZABORAVLJENIH**

IZVJEŠTAJI O STANJU TRANZICIJSKE PRAVDE I LJUDSKIH PRAVA U HRVATSKOJ

Izveštaj glavnog tužitelja IRMCT-a o Hrvatskoj

U utorak, 11.6.2024., tužitelj Međunarodnog rezidualnog mehanizma za kaznene sudove (IRMCT), **Serge Brammertz**, izdao je izvješće o napretku u kojem se opisuje rad Ureda tužitelja Mehanizma (OTP). Izvješće je obuhvatilo analizu rada Tužilaštva i stanja na terenu (u Ruandi, Srbiji, Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori) između 16.11.2023. i 15.5.2024. godine.

- 1. Nedostatak regionalne pravosudne suradnje i zastoje u procesuiranju hrvatskih državljana**
- 2. Neadekvatni kapaciteti Državnog odvjetništva**
- 3. Poricanje i veličanje ratnih zločina.**

Unatoč značaju ovih pitanja, malo tko u Hrvatskoj javno je raspravljao ili širio nalaze ovog izvještaja. U sklopu naše posvećenosti tranzicijskoj pravdi, podijelili smo informacije o Brammertzovom izvještaju.

Doprinosi međunarodnim izvještajima

Naš kontinuirani rad u području tranzicijske pravde učinio je Inicijativu važnim izvorom informacija o stanju tranzicijske pravde u Hrvatskoj i regiji. Posebno smo angažirane u suradnji s međunarodnim akterima koji se bave ovim temama, a naš doprinos uključuje:

- **Shadow reports i konzultacijski sastanci s tijelima kao što su:**
 - *European Commission against Racism and Intolerance (ECRI).*
 - *International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR).*
 - *Univerzalni periodični pregled (UPR) UN-ovog Vijeća za ljudska prava za Hrvatsku.*

Posebno je važno istaknuti da su gotovo sve preporuke koje smo podnijele **ICCPR-u** – i u pisanom obliku i usmeno tijekom sastanka sa službenom delegacijom – prihvaćene i uključene u konačni izvještaj predan **Vladi Republike Hrvatske**. Preporuke su se ticale odgovornosti za prošla kršenja ljudskih prava (*Accountability for past human rights violations*) te zabrane diskriminacije, poštivanja prava manjina i zabrana poticanja nacionalne, rasne ili vjerske mržnje (*Non-discrimination, rights of minorities and prohibition of advocacy of national, racial or religious hatred*).

Istraživanje o zakonodavstvu vezanom za seksualno nasilje

Trenutno provodimo istraživanje o provedbi **Zakona o pravima žrtava seksualnog nasilja za vrijeme Domovinskog rata** tijekom oružane agresije na Republiku Hrvatsku. Istraživanje uključuje konzultacije s pravnicima i nevladinim organizacijama koje se bave slučajevima seksualnog nasilja iz ratova na području bivše Jugoslavije.

Cilj je izraditi revidiranu verziju našeg izvještaja iz 2018. godine s preporukama usmjerenima na:

- **Poboljšanje zakonodavnog okvira**
- **Jačanje statusa žrtava u sudskim procesima**
- **Osiguranje da se seksualno nasilje procesuirá kao ratni zločin**

Ovo istraživanje nastoji adresirati praznine u zaštiti žrtava i pravnoj odgovornosti te zagovarati učinkovitiji pristup usmjeren na pravdu za žrtve.

Metodologija praćenja mehanizama tranzicijske pravde

U prvoj polovici 2024. godine razvile smo **metodologiju za praćenje i evaluaciju provedbe mehanizama tranzicijske pravde u Hrvatskoj**. Cilj nam je bio razviti sistematiziranu metodologiju temeljenu na akademskoj literaturi, izvještajima regionalnih i međunarodnih organizacija te dobrim praksama već razvijenih mehanizama praćenja.

Detaljna, sistematizirana i *user-friendly* metodologija omogućuje ne samo Inicijativi, već i drugim lokalnim, regionalnim i međunarodnim organizacijama (kao i istraživačkim institucijama), kontinuirano praćenje stupnja i načina provedbe mehanizama tranzicijske pravde, kako u Hrvatskoj, tako i u drugim (post)konfliktnim kontekstima.

I prije razvoja metodologije redovito smo pratile stanje provedbe mehanizama tranzicijske pravde u Hrvatskoj i regiji, no razvoj metodologije omogućio nam je sustavnije, koherentnije i kvalitetnije praćenje koje će rezultirati objavom **godišnjeg izvještaja** (planiranog za veljaču 2025.) o stanju provedbe mehanizama tranzicijske pravde u 2024. godini u Hrvatskoj.

Ovo će doprinijeti našem daljnjem pozicioniranju kao relevantnog aktera u području praćenja mehanizama tranzicijske pravde s ciljem kontinuirane objave godišnjih izvještaja.

Praćenje mehanizama tranzicijske pravde nužno je za realizaciju ciljano usmjerenih zagovaračkih aktivnosti, koje su temeljni dio misije Inicijative, ali i za utemeljeno javno djelovanje te informiranje državnih institucija i drugih važnih aktera (uključujući građane Hrvatske).

OBRAZOVANJE I AKTIVIZAM MLADIH

AKTIVISTIČKA MREŽA

U siječnju 2024. smo obilježile **godinu dana** od osnutka Aktivističke mreže koju čine naše volonterke, bivše polaznice, kao i drugi mladi koji prepoznaju Inicijativu kao organizaciju koja im pruža mogućnost učenja, razvijanja i osnaživanja za doprinos pozitivnim promjenama u društvu u kojem živimo. Mreža trenutno broji **40 članica** od kojih je **18-20 aktivnijih**, a broj novih članica kontinuirano raste – od početka 2024. nam se pridružilo **18 aktivistkinja!** Mrežu čine članice različitih profila – studenti (pravo, povijest, politologija, novinarstvo, sociologija, umjetnosti, jezici, psihologija, arhitektura i sl.), srednjoškolci, doktorandi i mladi profesionalci zaposleni u različitim sektorima koji se u svom radu vode principima i misijom Inicijative, a neki od njih su aktivni u političkim strankama. Ove smo godine nastojale decentralizirati Aktivističku mrežu pa neke članice dolaze iz drugih dijelova Hrvatske.

2024

U prosjeku se nastojimo jednom mjesečno sastati sa članicama, a mimo tih regularnih sastanaka, **10-ak članica** se aktivnije uključilo u kreiranje i provedbu naših aktivnosti (Erasmus razmjena, aktivističke akcije, pripravnštvo, kreiranje sadržaja za društvene mreže, doprinos PYN-u, praćenje sudskih procesa i pravna pomoć, istraživački rad).

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ

AKTIVISTIČKA MREŽA

U 2024. godini organizirale smo **14 sastanaka/aktivnosti** za Mrežu:

- 1) Online rasprava o Zakonu o pravnim posljedicama osuđujuće presude, kaznenim evidencijama i rehabilitaciji – siječanj
- 2) Zajednički posjet Muzeju suvremene umjetnosti u Zagrebu – veljača
- 3) Dvodnevno planiranje aktivnosti, projekata i događaja u Termama Tuhelj – ožujak, *uz podršku Peace Nexus fondacije*
- 4) Fokus grupa o povijesnom revizionizmu u Hrvatskoj i regiji s **Majom Davidović** sa Sveučilišta u Cardiffu – travanj
- 5) Aktivistička akcija simboličkog preimenovanja Trga Franje Tuđmana u Trg ahmičkih žrtava u Zagrebu – travanj
- 6) Obilježavanje rođendana **Aleksandre Zec** zajedničkim odlaskom do spomen-ploče na Sljemenu – svibanj
- 7) Q&A sesija s osnivačem Inicijative **Marijem Mažićem** – srpanj
- 8) Predavanje o nasljeđu spomenika NOB-a sa **Sanjom Horvatinčić** – srpanj
- 9) Komemoracija **civilnih žrtava operacije Oluje** u Strmici kraj Knina – kolovoz
- 10) Proslava Međunarodnog dana mira u Mostaru – rujan
- 11) Sudjelovanje na Školi demokracije na Braču u organizaciji **AFL** i **SNV** – rujan
- 12) Zajedničko gledanje filma **Paviljon 22** i planiranje obilježavanja obljetnice – listopad
- 13) Godišnja evaluacija Aktivističke mreže - prosinac

2024

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ

PRIPRAVNIŠTVO U INICIJATIVI

U kolovozu smo objavile [poziv](#) za **dvomjesečno plaćeno pripravništvo** za mlade iz Hrvatske kako bi mogli steći teorijska i praktična znanja iz polja tranzicijske pravde, ljudskih prava i nasljeđa ratova devedesetih te sudjelovati u praćenju mehanizama tranzicijske pravde, provedbi javnih kampanja i doprinosu našim obrazovnim aktivnostima. Održale smo tri kruga prijave, a prijavilo se preko **40 visoko motiviranih mladih ljudi**. Program su zasad uspješno završile tri pripravnice – jedna je radila na godišnjem izvještaju o stanju implementacije mehanizama tranzicijske pravde (očekivani datum izlaska: veljača 2025.), a druge dvije na kampanji za oduzimanje odlikovanja osuđenim ratnim zločincima. Tri pripravnice trenutno odrađuju praksu, a početkom iduće godine planiramo primiti bar još jednu osobu.

REGIONALNA AKTIVISTIČKA ŠKOLA „Mir Мир“

Ove smo godine održale regionalnu aktivističku razmjenu od 2. do 8. lipnja u Petehovcu iznad Delnica u Gorskom kotaru. Škola je organizirana u suradnji s **Inicijativom mladih za ljudska prava Srbija i Centrom za studije mira i konflikata Sveučilišta u Rijeci**. Okupile smo 16 sudionica iz Hrvatske i Srbije u dobi 18-30 godina te smo s njima radile na zajedničkom razumijevanju događaja vezanih za ratove 1990-ih i njihovih posljedica, odnosu tranzicijske pravde i ljudskih prava te jačale suradnju među mladima iz regije.

Program je uključivao predavanja, radionice i druge praktične aktivnosti s naglaskom na ulogu mladih u izgradnji mira i suočavanju s prošlošću. Posljednji dan smo održale panel-raspravu „**Ima li mjesta za Školu mira u zelenom srcu Hrvatske?**“ na kojoj su sudjelovali **Petar Mamula** (zamjenik župana Primorsko-goranske županije), **Valentina Otmačić** (Centar za studije mira i konflikata), **Morana Ikić Komljenović** (filmska producentica i medijska stručnjakinja) te **Margareta Blažević**, dok je za moderiranje bila zadužena **Dora Tomljanović**. Na panel-raspravi su prisustvovali i gradonačelnica Delnica **Katarina Mihelčić**, **Dragica Marač** (Upravni odjel za socijalnu politiku i mlade Primorsko-goranske županije), gradonačelnik Mrkopalja **Josip Brozović**, gospođe **Nada Glad** i **Renata Lisac** (Škola mira), sudionici škole 'Mir Мир' i srednjoškolci.

2024

ŠKOLA TRANZICIJSKE PRAVDE „Gdje si bio_la 2024.“

Petu po redu **edukativno-aktivističku školu tranzicijske pravde** održale smo od 24. do 26. listopada prvi put izvan Hrvatske – u **Sarajevu!** Na trodnevnoj je edukaciji sudjelovalo **20 mladih ljudi iz Hrvatske i BiH**, a sastojala se od predavanja stručnjaka iz akademije i civilnog društva, radionica te posjeta Muzeju ratnog djetinjstva. Fokus škole je bio na sukobu ABiH i HVO, ulozi Republike Hrvatske u ratu u BiH, sudskom epilogu te posljedicama za društva u regiji. Važno je istaknuti da smo zaprimili preko **50 vrlo motiviranih prijava** što pokazuje veliki interes mladih za učenje o ratovima devedesetih i njihovom nasljeđu.

POLITICAL YOUTH NETWORK

U ožujku smo proslavile 10. rođendan **Political Youth Networka** (PYN, Mreža stranačkih organizacija mladih). PYN osnovana je na prvom skupu u Zagrebu održanom 29. i 30. ožujka 2014. godine, a danas broji **45 članica** političkih stranaka iz sedam zemalja.

U siječnju i veljači održale smo dva webinara:

- **Nina Skočak** – Kako povećati političko angažiranje koristeći društvene mreže?
- **Josip Glaurdić** – Naslijeđa nasilja i političko natjecanje u jugoistočnoj Europi

A tijekom jeseni smo održali još četiri webinara:

- **Mirza Buljubašić** - Od tranzicije do transformacije: Među-generacijske promjene u oblikovanju Balkana / 7. listopada
- **Natalia Zwarts** - Novi izazovi u cybersigurnosti i prepoznavanje dezinformacija na internetu / 21. listopada
- **Željko Vukša-Fejzić** - Generacija EU: Kako mladi ljudi iz Zapadnog Balkana oblikuju proces integracije / 4. studenog
- **Maja Krištafor** - Kako uspješno izgraditi svoj osobni brend / 21. Studenog

U travnju smo objavile publikaciju **“Regional Cooperation: A Glossary for Politically Progressive Active Youth”** za mlade političarke. Kako bismo podržali mlade političare i aktiviste u njihovim političkim karijerama i zagovaračkim naporima, ovaj pojmovnik nudi sažet, ali informativan pregled definicija relevantnih pojmova i korisnih vještina iz područja tranzicijske pravde.

Od 17. do 20. prosinca je održana trodnevna regionalna konferencija **Youth Summit** u Tirani u sklopu koje smo 20.12. održale godišnju **skupštinu PYN-a**. Stranka pod nazivom **Zeleno-Leva fronta** iz Srbije izrazila je interes u pristup članstvu PYN-a i njeno članstvo je izglasano na Skupštini. Ove godine na Skupštini PYN-a također su bile prisutne dvije stranke promatračice (**Možemo!** iz Hrvatske i **Evropa sada** iz Crne Gore).

U tijeku je provedba nacionalnih konzultacija s članicama PYN-a kako virtualno, tako i uživo. Do sada smo održale sastanke s članicama iz Srbije (2. lipnja), Hrvatske (10. srpnja) i Slovenije (20. listopada), a početkom iduće godine su planirane konzultacije s ostatkom članica.

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ

SEKTORSKA I/ILI REGIONALNA SURADNJA

Studijski posjet Sjevernoj Irskoj

U veljači smo sudjelovale na studijskom putovanju u Sjevernoj Irskoj zajedno s nastavnicima povijesti iz Hrvatske, a putovanje je organiziralo **Britansko veleposlanstvo** u Hrvatskoj. Razmijenili smo iskustva, metode i ideje o tome kako poučavati povijest post-konfliktnog društva s kolegama iz Sjeverne Irske.

Akcija obilježavanja neobilježenih mjesta stradanja – Centar za nenasilnu akciju

I ove smo se godine na poziv **Centra za nenasilnu akciju** pridružili obilježavanju neobilježenih mjesta stradanja. Zajedno s bivšim logorašima, mirovnim aktivistima, novinarima i ratnim veteranima smo posjetili kasarnu **Čelebići**, osnovnu školu Zijemlje, Heliodrom i Muzej ranjenika bitke na Neretvi u **Jablanci**, tj. mjesta zatočenja, mučenja i stradanja tijekom rata u Bosni i Hercegovini.

Studijsko putovanje „Mjesta sjećanja na kulturalne traume“

I ove smo godine sudjelovale u organizaciji i realizaciji trećeg po redu interdisciplinarnog studijskog putovanja „**Mjesta sjećanja na kulturalne traume**“. Tijekom putovanja smo obišli mjesta stradanja i sjećanja u Hrvatskoj i Crnoj Gori iz razdoblja Drugog svjetskog rata i ratova devedesetih. Ova je inicijativa rezultat suradnje sastavnica **Sveučilišta u Zagrebu – Fakulteta političkih znanosti** i **Filozofskog fakulteta – Fakulteta za medije i komunikacije Sveučilišta Singidunum u Beogradu** i organizacija civilnog društva, a sudjelovali su studenti iz Hrvatske i Srbije.

2024

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ

Dan bijelih traka u Prijedoru

Sudjelovale smo u obilježavanju Dana bijelih traka u Prijedoru zajedno s predstavnicama **YIHR Srbije** koje je organizirala naša partnerska organizacija Centar za mlade „**KVART**“ iz Prijedora. Sudjelovanjem smo podržale i inicijativu za izgradnju spomenika ubijenoj djeci Prijedora koju podupiru organizacije civilnog društva i građani Prijedora.

Posjet Golom otoku

Sudjelovale smo na studijskom putovanju na Goli otok u organizaciji zagrebačkog ureda **Friedrich-Ebert-Stiftunga** za nastavnike povijesti i organizacije civilnog društva. Obilazak otoka vodili su dr. sc. arhitekture i urbanizma, **Vladi Bralić** i dr. **Boris Stamenić**, urednik Virtualnog vodiča kroz povijest logora na Golom otoku i predavač u području izvanškolskog obrazovanja s fokusom na suvremenu povijest i kulturu sjećanja.

Međunarodni dan mira u Mostaru

Obilježili smo Međunarodni dan mira u Mostaru od 18. do 21. rujna zajedno s četvero članova naše Aktivističke mreže. Manifestaciju je organizirala Mreža za izgradnju mira, **United World College** (UWC) Mostar i **ForumZFD** u BiH. Sudjelovali smo na regionalnoj raspravi "Quo vadis Peace?" s profesorom **Nerzukom Ćurakom**, **Radmilom Žigić** iz LARA BiH Fondacije, **Denisom Džidićem** iz BIRN BiH i **Marijanom Stojčić** iz Centra za primijenjenu povijest iz Srbije. Raspravu je moderirala novinarka N1 BiH, **Sanela Dujković**, a 50 članova publike sudjelovalo je u diskusiji – mladi, profesionalci i praktičari u području izgradnje mira i suočavanja s prošlošću, kao i građani Mostara.

Kampanja protiv uvođenja obveznog vojnog roka - YIHR, Status M, Mreža mladih Hrvatske i Centar za mirovne studije

2024 S obzirom na pojačane razgovore o ponovnom uvođenju obvezne vojne službe od siječnja 2025. u Hrvatskoj, zajedno s tri druge nevladine organizacije - **Status M**, **Mrežom mladih Hrvatske** i **Centrom za mirovne studije** - započeli smo kampanju na Međunarodni dan mira. Nakon naše objave, ministar obrane **Anušić** izjavio je da Ministarstvo obrane čeka odluku premijera, pa je trenutno ponovna uspostava vojnog roka u Hrvatskoj na čekanju, no zajedno s partnerskim organizacijama nastavljamo pratiti situaciju i sudjelovati u kampanji protiv uvođenja.

Ističemo još i:

- Radionicu o inkluzivnom sjećanju na **Festivalu pomirenja** u Novom Sadu
- Predavanje o raspadu Jugoslavije u sklopu modula Antiratno nasljeđe na Mirovnim studijima **Centra za mirovne studije**
- Predavanje “Novi talas fašizma u Europi i svijetu” na Antifašističkom kampu u Kozarcu u organizaciji Centra za mlade **“KVART”** iz Prijedora
- Predavanje “Od rata do narativa” o ratovima devedesetih u sklopu regionalne političke škole “Spasit će nas ljubav!” u organizaciji **CK13** iz Novog Sada i **Inicijative mladih za ljudska prava Crna Gora**
- Radionicu o različitim interpretacijama operacije Oluja u Hrvatskoj i Srbiji zajedno s Inicijativom mladih za ljudska prava Srbija u sklopu **PEROM-a**, projekta razmjene studenata politologije na FPN-u i FPZG-u
- Sudjelovanje na panel-diskusiji u sklopu studijske posjete Dubrovniku u organizaciji **Inicijative mladih za ljudska prava Crna Gora**
- Sudjelovanje na online panelu o uvođenju obveznog vojnog roka u organizaciji **Centra za građansko obrazovanje** (CGO) iz Crne Gore
- Sudjelovanje na panelu o vladavini prava u organizaciji Veleposlanstva SAD-a u Hrvatskoj
- Sudjelovanje na regionalnoj konferenciji u Podgorici pod nazivom **“Building a Common Agenda for Prevention in the Western Balkans”** u ožujku i prosincu ove godine u organizaciji **Koalicije Zapadnog Balkana za prevenciju genocida i masovnih zločina** (CGMAP) u suradnji s **Impunity Watchem** te uz potporu **Ureda povjerenika za ljudska prava Vijeća Europe**.

ORGANIZACIJSKE PROMJENE

Tijekom 2024. godine, naš je tim prošao kroz planiranu i temeljito pripremljenu generacijsku tranziciju. Nakon više od 5 godina posvećenog rada, Inicijativu su napustile izvršna direktorica **Morana Starčević**, programska direktorica **Branka Vierda** i programska provoditeljica **Dorotea Strelec**. Osigurale smo održivost institucionalne memorije te izravan prijenos znanja i vještina na nove zaposlenice kroz intenzivan onboarding proces. Godina je donijela mnoge promjene koje su bile izazovne, ali tim je uspješno ojačan s dvije nove zaposlenice, **Dorom Tomljanović** na poziciji programske asistentice, te **Margaretom Blažević** na poziciji programske provoditeljice. Od lipnja nam se kao vanjski suradnik pridružio i **Srđan Nanić**, a koji se bavi financijsko-administrativnim zadacima te radi na obučavanju Dore Tomljanović koja će preuzeti njegovu ulogu početkom 2025. godine. Zahvalne smo Branki, Morani i Dorotei na velikom doprinosu i posvećenosti Inicijativi, a veselimo se daljnjim postignućima, planovima i razvoju novog tima!

Također je važno napomenuti da smo u srpnju završili izradu naše MEL (monitoring, evaluacija i sustav učenja) strategije u suradnji s Peace Nexus Foundation. Već smo počeli koristiti ovaj dokument za prikupljanje podataka od osoba koje su se prijavile za Školu tranzicijske pravde. Ideja je koristiti ove informacije za analizu naših programa, identifikaciju ključnih uvida, prilagodbu programa, buduće planiranje i institucionalno pamćenje.

Regionalna mreža YIHR ove je godine osvojila Aachen nagradu za mir zajedno s organizacijom Omas gegen Rechts. Ovo važno priznanje radu Inicijative dolazi u vrlo izazovnim vremenima u kojima je izgradnja mira globalna nužnost. Ovu nagradu smatramo rezultatom naših dvadesetogodišnjih nastojanja za regiju u kojoj su glavne vrijednosti mir, odgovornost i pravda.

Također, aktualni Strateški plan (2022.-2025.) završava iduće godine, stoga nam predstoji strateško planiranje i pisanje **nove strategije za iduće razdoblje (2026.-2029.)**.

2024

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ

Hvala donatorima Inicijative u 2024. godini:

[Erasmus+](#)

[EU CERV Impact4Values](#)

[National Endowment for Democracy](#)

[Peace Nexus](#)

[Robert Bosch Stiftung](#)

[Rockefeller Brothers Fund](#)

[Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske](#)

[Primorsko-goranska županija](#)

2024

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ